

ЧАКЛУН
ТА СФЕРА

СТІВЕН КІНГ

— Куля вежі, — тихо сказав Роланд, відчуваючи, як мороз пробирає по шкірі. — Темної вежі.

— Еге ж. У моєму дитинстві її називали Тринадцяткою. Зібравшись біля вогнища, ми до смерті лякали один одного оповідками про чорну кулю... поки батьки не розганяли наші збіговиська. Мій тато казав, що розмовляти про Тринадцятку не варто, бо якщо вона почує своє ім'я, то прикотить до тебе. Але чорна Тринадцятка нехай вас не обходить... принаймні, поки що. Шукати треба рожевий кристал.

www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-0159-3

9 789661 401593

СТІВЕН
КІНГ

ЧАКЛУН
ТА СФЕРА

ТЕМНА ВЕЖА IV

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

STEPHEN KING

WIZARD AND GLASS
THE DARK TOWER IV

A NOVEL

СТІВЕН
КІНГ

ЧАКЛУН
ТА СФЕРА

ТЕМНА ВЕЖА IV

РОМАН

ДРУГЕ ВИДАННЯ

ХАРКІВ **КЛУБ**
СІМЕЙНОГО
2015 **ДОЗВІЛЛЯ**

УДК 821.111(73)
ББК 84.7СПО
К41

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Висловлюємо щирю подяку літературному агентству
«Andrew Nurnberg Associates Baltic», Latvia,
за допомогу в придбанні права на публікацію цієї книжки

Перекладено за виданням:
King S. Wizard and Glass. The Dark Tower : A Novel /
Stephen King. — New York : Penguin Group, 2003.

Переклад з англійської *Олени Любенко*

Дизайнер обкладинки *Сергій Ткачов*
Художник *Олександр Семякін*

ISBN 978-966-14-0159-3 (укр.)
ISBN 978-0-451-21087-6 (англ.)

© Stephen King, 1997, 2003
© Hemigo Ltd, видання українською мовою, 2009, 2015
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2009, 2015

Цю книгу присвячую Джулі Юглі й Марші Діфіліппо,
адже вони відповідають на листи, а більшість листів за останні
кілька років було присвячено Роландові з Гілеаду, стрільцю.

Власне, це Джулі й Марша примушували мене взятися
за комп'ютер і працювати в текстовому редакторі.
Джулі, твій примус подіяв краще, тож твоє ім'я стоїть першим.

ВСТУП

КОЛИ ТОБІ ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЬ

(І ШЕ ПРО ДЕШО)

1

Коли мені виповнилося дев'ятнадцять (в історіях, які ти збираєшся прочитати, це число має певне значення), гобіти були великими.

Під час Великого музичного фестивалю у Вудстоці у бруді на фермі Макса Язгура бебралися десь півдюжини Меррі та Піппінів, удвічі більше Фродів і незліченна кількість гіпарів Гендальфів. «Володар перснів» Дж. Р. Р. Толкіна в ті дні мав шалену популярність, і хоча я так і не зміг потрапити на «Вудсток» (про що шкодую), по-моєму, я був наполовину гіпі, принаймні достатньо гіповим, щоб прочитати ці романи й захопитися ними. Книги «Темної Вежі», як і більшість довгих історій-фентезі, написаних чоловіками та жінками мого покоління («Хроніки Томаса Ковенанта» Стівена Доналдсона, «Меч Шаннари» Тері Брукса — і це тільки два приклади), народилися під впливом Толкіна.

Але попри те, що ті книжки я прочитав у 1966 і 1967 роках, від свого писання я все ж утримався. З якоюсь зворушливою приязністю реагував я на розмах Толкінової уяви (на честолюбність задуму розказаної ним історії), але хотів написати власну історію. Якби я почав це робити тоді, то неминуче повторив би його витвір. А це, як полюбляв казати покійний Хитрун Дік Ніксон, було б неправильно. Завдяки панові Толкіну двадцяте століття було під саму зав'язку забезпечене всіма необхідними ельфами і магами.

У 1967 році я не мав жодного уявлення про те, якою буде моя історія, але це не важило. Я був на сто відсотків упевнений, що

впізнаю її, коли вона проходитьиме повз мене на вулиці. Мені було дев'ятнадцять, і я був гордовитий. Авжеж, я був досить зарозумілий, щоб відчутти, буцімто ще можна трохи почекати на приход музи й появу мого шедевра (я не сумнівався, що так і станеться). Схоже, в дев'ятнадцять років людина має право на самовпевненість — о цій порі час зазвичай ще не починає свою паскудну підривну діяльність, позбавляючи вас волосся і кидка в стрибку, як співають у популярній пісні кантрі. Та насправді час забирає значно більше. У 1966 і 1967-му я цього не знав, та навіть якби знав, то мені було б начхати. Я ще міг собі уявити (ледве-ледве), як мені виповниться сорок, але п'ятдесят? Ні. Шістдесят? Та ні в якому разі! Про шістдесят років не могло бути й мови. І це цілком природно, коли тобі дев'ятнадцять. Дев'ятнадцять — це такий вік, коли ти кажеш: «Дивіться, я курю тринітролуол і п'ю динаміт, і якщо ви знаєте, що для вас добре, то геть з дороги — бо ось іде Стіві!»

Дев'ятнадцять — егоїстичний вік, пора обмежених турбот. Я був вельми амбітний і прагнув досягти вершин. І це все, що мене хвилювало. Я мав друкарську машинку, яку переносив із одного задрипаного помешкання до іншого, завжди з пакетиком марихуани в кишені і з посмішкою на обличчі. Компроміси середнього віку були далекою перспективою, обра́зи літнього віку — за лінією горизонту. Мов ліричний герой тієї пісні Боба Сегера про те, що зараз вони звикають продавати вантажівки, я почувався безмежно могутнім і надзвичайно оптимістичним. У кишнях вітер гуляв, але в голові роїлися думки, котрі я хотів висловити, а душа була переповнена історіями, які я хотів розказати. Зараз це звучить банально, але тоді здавалося дивовижним. Я почувався дуже крутим. Понад усе на світі хотів прорвати оборону своїх читачів, здобути над ними перемогу, змусити захоплюватися і змінити їх назавжди, орудуючи тільки сюжетом, більше нічим. І я відчував, що мені під силу це зробити. Що я просто створений для цього.

Наскільки помпезно це все звучить? Сильно чи не дуже? Хай там як, я не вибачаюся. Мені було дев'ятнадцять. У моїй бороді не було жодного сивого пасма. Я мав три пари джинсів, пару чобіт, думку про те, що світ — це моя устриця, і за двадцять наступних років не сталося нічого такого, що могло б мене переконати у помилковості поглядів. А потім, десь років у тридцять дев'ять, почалися проблеми: алкоголь, наркотики, нещасний випадок на дорозі, через який у мене змінилася хода (та й не тіль-

ки). Все це я вже детально описував і тут не повторюватимуся. Крім того, вам однаковісінько, правда? Врешті-решт світ ви-ставляє на вашому шляху підлого Патрульного, щоб уповільни-ти ваш розвиток і показати, хто тут господар. Ти, читачу, поза сумнівом, зустрічав уже свого Патрульного (або у тебе ще все попереду). Я зустрів свого і впевнений, що він іще повернеться. Бо знає мою адресу. Це неприємний хлопець, Поганий Лейте-нант, запеклий ворог наркотиків, трахання, гордошів, амбіцій, гучної музики — усього, що властиво дев'ятнадцяти рокам.

Але я й досі вважаю, що то був дуже гарний вік. Може, навіть найкращий період життя. Цілу ніч можеш танцювати рок-н-рол, а коли музика стихне і з голови вивітриться пиво, ти в змозі думати. І мріяти про велике. Підлий Патрульний зрештою вкаже вам на ваше місце, і якщо почати з малого, то коли він із вами розбереться, від вас точно не залишиться й мокрого місця. «Ще один готовий!» — вигукне він і покрокує далі з книжкою квитанцій у руці. Тож трохи (чи навіть багато) зарозумілості — не так вже й погано, хоча ваша мати, поза сумнівом, не цього вас учила. Моя так точно. «Гординя призводить до падіння, Стівене», — казала вона... а потім я з'ясу-вав — десь у віці 19 помножити на два, — що падіння неминуче. Ти падаєш сам чи тебе зіштовхують у канаву. В дев'ятнадцять у тебе можуть перевірити документи в барі й звеліти забиратися до дідька, виставити твої вибачення (і дупу, яка теж шкодує) назад на вулицю, але, бігме, ніхто не перевірить у тебе посвідчення, коли ти почина-єш писати картину, вірша чи розповідати історію, і якщо ти, чита-чу, зараз дуже молодий, то не дозволяй старшим і (на їхню думку) ліпшим переконати тебе в протилежному. Авжеж, ти ніколи не бу-вав у Парижі. Так, ти ніколи не бігав з биками у Памплоні. Звісно, ти шмаркач, у якого лишень три роки тому почало рости волосся під пахвами — то й що з того? Якщо від самого початку ти будеш недооцінювати себе, то що станеться з тобою, коли ти подорослі-шаєш? Давай, уперед, і не слухай, що тобі кажуть, — ось що я думаю. Сядь і викури цю сигарету до кінця.

2

Гадаю, письменники-романісти поділяються на дві категорії (включаючи ту, до якої наприкінці 1970-х, як новачок, належав

і я). Ті, хто дотримуються більш літературного, тобто «серйозного» боку цієї праці, розглядають кожну ймовірну тему в світлі такого питання: «Що означатиме написання такої історії особисто для мене?» Ті ж, чия доля (або *ка*, якщо вам це більше до вподоби) — писати масові романи, схильні ставити зовсім інше питання: «Що означатиме написання такої історії для інших?» «Серйозний» романист шукає відповідей і ключів до власної особистості, «масовий» письменник — читацьку аудиторію. Обидва різновиди літераторів однаково егоїстичні. Я знав багатьох із них, тож б'юся об заклад на свій годинник.

Хай там як, здається, що навіть у дев'ятнадцять років я відносив історію Фродо і його намагань позбутися Одного Великого Персня до другої категорії. То були пригоди купки пілігримів, більшість із яких походила з Британії, на тлі обрамлення, у якому вгадувалися елементи давньоскандинавської міфології. Мені сподобалася ідея подорожі — чесно кажучи, я був од неї у захваті, — але мене геть не цікавили ні Толкінові витривалі сільські парубки (не те щоб вони мені не подобалися, навпаки), ні лісисті скандинавські пейзажі. Якби я спробував просуватися в цьому напрямку, то мене б неминуче спіткала невдача.

Тож я чекав. На початку 1970-х мені вже було двадцять два, і в бороді почали з'являтися перші пасма сивини (гадаю, це було якось пов'язано з тим, що я викурював по дві з половиною пачки «Пел-Мела» на день). Та навіть у двадцять два роки ти можеш дозволити собі чекати. У двадцять два час іще на твоєму боці, хоча той гидкий Патрульний вже поряд і розпитує про тебе сусідів.

А тоді якось, у майже порожньому кінотеатрі («Біжу» в Бангорі, штат Мен, якщо це має якесь значення), я подивився фільм режисера Серджіо Леоне. Називався він «Хороший, Поганий, Злий». Не минуло ще й половини стрічки, як я зрозумів, що хочу написати роман, у якому толкінівський зміст пошуків пригод і чаклунства поєднувався б із леонівським майже до абсурду величавим обрамленням вестерну. Якщо ви дивилися цей ексцентричний вестерн по телевізору, то не зрозумієте, про що мені йдеться, — можете голосно репетувати про незгоду, але це правда. На екрані кінотеатру, через проектор із належними лінзами Panavision, «Хороший, Поганий, Злий» виглядає епічною сагою, що може змагатися з «Бен Гуром». Зріст Клінта Іствуда сягає п'яти метрів, кожна волосина шорсткої, мов дріт, щетини на його обличчі виступає

вперед, наче молоде червоне дерево. Борозни навколо рота Лі ван Кліфа глибокі, немов каньйони, а на дні кожного з них міг би бути тонкохід (дивіться книгу «Чаклун та сфера»). Пустельні декорації простягаються аж до орбіти планети Нептун. А дуло кожного пістолета виглядає не меншим за тунель «Голанд».

Навіть більше, ніж тло, мені потрібне було відчуття епічного, апокаліптичного простору. Те, що Леоне ні біса не знав про географію Америки (за словами одного з персонажів, Чикаго — це десь поблизу Фенікса, штат Аризона), додало картині відчуття дивовижного зміщення у просторі. Сповнений ентузіазму (того стибу, на який, гадаю, здатна тільки молода людина), я хотів написати не просто товсту книжку, а найдовший масовий роман у історії людства. Мені це не вдалося, але я відчув, що старт непоганий. «Темна Вежа», томи один-сім, справді становить одну історію, і перші чотири книги тягнуть на понад дві тисячі сторінок у м'яких обкладинках. Останні три томи — це ще дві тисячі п'ятсот сторінок рукопису. Я не хочу сказати, що обсяг має якесь відношення до якості, а просто маю на увазі, що намагався написати епічну сагу, і певною мірою це в мене вийшло. Якби ви запитали мене, звідки таке бажання, я б не зміг відповісти. Можливо, частково це пояснюється тим, що так зростають американці: будуй найвище, копай найглибше, пиши найдовше. І це почухування потилиці, коли постає питання мотивації? Здається мені, це теж частина американського життя. Врешті-решт все закінчується тим, що ми кажемо: «На той час це здавалося не такою вже й поганою ідеєю».

3

Ще один аспект дев'ятнадцятиліття, якщо вас це потішить: як на мене, то це вік, у якому багато хто з нас застрягає (розумом та почуттями, якщо не фізично). Роки спливають, і одного дня ти дивишся у дзеркало зі справжнісіньким збентеженням. «Чому це в мене на обличчі такі зморшки? — дивуєшся ти. — Звідки це ідіотське пузце? Чорт, мені ж усього дев'ятнадцять!» Не надто оригінальна думка, але збентеження не стає від цього меншим.

Час сріблить твою бороду, час віднімає у тебе кидок у стрибку, і все це відбувається, поки ти вважаєш, дурнику, що він досі на твоєму боці. Логічній частині твого ества це добре відо-

мо, але серце відмовляється у це вірити. Якщо тобі пощастить, той самий Патрульний, котрий оштрафував тебе за перевищення швидкості та надмірні розваги, піднесе тобі до носа нашатир. Щось подібне сталося й зі мною під кінець двадцятого століття. Сталося у подоби фургона «Плімут», що збив мене у придорожню канаву в моєму рідному місті.

Десь через три роки після того нещасного випадку я підписував книжки на презентації роману «Майже як бьюїк» у крамниці «Бордерс» у Дерборні, штат Мічиган. Коли підійшла черга одного хлопця, він сказав, що дуже-дуже радіє, що я залишився живий. (Мене це дуже зворушує і відбиває охоту думати «Чого ти, в біса, не здох тоді?»)

«Я був зі своїм близьким другом, і раптом ми почули, що вас збили. Ми просто затрясли головами і почали наперебій говорити: “А як же Вежа, вона хилиться, падає, ооох, блін, він уже ніколи її не закінчить!”»

Щось подібне спало на думку й мені. Тривожна думка про те, що, збудувавши Темну Вежу в колективній уяві мільйонів читачів, я, можливо, несу відповідальність за її безпеку доти, доки читачам хочеться про неї читати. Це може тривати лише п'ять років, а може й п'ятсот — звідки мені знати? Схоже, що в романів фентезі, як поганих, так і хороших (навіть зараз хтось десь, імовірно, почитує «Вампіра Варні» чи «Монаха»), довге життя. Роландів захист Вежі полягає у тому, щоб спробувати відвернути загрозу од Променів, які її тримають. А мені (я збагнув це після аварії) доведеться зробити це, закінчивши історію про стрільця.

Під час тривалих пауз між написанням і публікацією перших чотирьох романів серії «Темна Вежа» я отримував сотні листів типу «як вам не соромно, це ви в усьому винні». У тисяча дев'ятсот дев'яносто восьмому (інакше кажучи, коли я працював, помилково вважаючи, буцімто мені досі дев'ятнадцять) прийшов лист від вісімдесятидворічної бабці: «Не хочу діймати вас своїми турботами, АЛЕ!!! зараз дуже слаба». Бабуся повідала мені, що їй, мабуть, залишилося жити усього рік («од сили чотирнадцять місяців, у мене рак — пішли метастази»). Оскільки вона не сподівалася, що я спеціально для неї закінчу історію Роланда, то просто питала, коли моя ласка (ласка!), чи не розповім я їй, чим усе закінчиться. Від одного рядка у мене просто стислося серце (хоч і не досить сильно для того, щоб знову

сісти за писання) — це була її обіцянка «не казати ні одній живій душі». За рік по тому, можливо, після нещасного випадку, внаслідок якого я опинився у лікарні, одна моя помічниця, Марша Діфіліппо, отримала листа від чоловіка, засудженого до страти в Техасі чи Флориді, котрий хотів знати те саме: чим усе закінчиться? (Він обіцяв забрати таємницю з собою в могилу, від чого моє тіло взялося сиротами.)

Якби на те моя воля, я б дав обом цим людям те, що вони в мене просили, — стислу версію подальших пригод Роланда, але, на жаль, у мене не було такої можливості. Я просто не знав, як усе обернеться для стрільця та його друзів. Для того щоб знати це, я мусив писати. Колись я тримав у голові короткий начерк, але потім згубив. (Та байдуже — мабуть, він усе одно не вартий був ані шеляга.) Все, що в мене залишилося, — кілька записів («Чусіт, чисіт, чосик, шось-шось-кошик» — так написано на одному із цих аркушів, який лежить у мене на столі, поки я пишу ці рядки). З часом, починаючи з липня дві тисячі першого, я знову почав писати. На ту мить я вже твердо знав, що мені не дев'ятнадцять і мені не оминати жодного з тілесних ушкоджень, які можуть спіткати людину. Я розумів, що мені буде шістдесят, а може, навіть сімдесят. І хотів закінчити свою історію, поки гидкий Патрульний не прийде по мене востаннє. Наміру зостатися в пам'яті людей із чимось на кшталт «Кентерберійських оповідань»¹ та «Таємниць Едвіна Друда»² в мене не було.

Результат — на краще це чи на гірше — лежить перед тобою, Постійний Читачу, незалежно від того, чи ти приступаєш до першого тому, чи готуєшся почати том п'ятий. Подобається це тобі чи ні, історія Роланда вже закінчена. Сподіваюся, ти отримаєш від неї насолоду.

Що ж до мене, то я відірвався на повну котушку.

*Стівен Кінг
25 січня 2003 року*

¹ «Кентерберійські оповідання» — незакінчена збірка прозових і віршованих оповідок, написаних Джефрі Чосером у XIV столітті. — *Тут і далі прим. пер.*

² «Таємниці Едвіна Друда» — детективний роман Чарльза Діккенса, який письменник не встиг закінчити, бо його спіткала смерть.

ПРОЛОГ

БЛЕЙН

— ЗАГАДАЙТЕ МЕНІ ЗАГАДКУ, — попросив Блейн.

— Пішов ти, — спокійно, не підвищуючи голосу, відповів Роланд.

— ЩО ТИ СКАЗАВ? — від такої неочікуваної відповіді голос Великого Блейна став дуже схожий на голос його близнюка, про чие існування він навіть не підозрював.

— Я сказав: пішов ти, — спокійно повторив Роланд. — Якщо ти не розумієш, то я можу розтлумачити. Ні. Відповідь — ні.

Блейн надовго замовк. А коли нарешті відповів, то не словами. Стіни, підлога й стеля вагона знову почали втрачати колір і матеріальність. За якихось десять секунд баронський вагон вкотре перестав існувати. Зараз вони летіли над гірським хребтом, який виднів на обрії, коли вони виїхали з міста: сталево-сірі верхівки з вбивчою швидкістю мчали їм назустріч, а потім раптово зникли, поступившись безплідним долинам, на яких, наче наземні черепахи, повзали велетенські жуки. Роланд побачив, як із печери раптом вискочило щось схоже на величезну змію, вхопило жука й потягло його назад у своє лігво. Ніколи в житті стрілець не бачив таких тварин і такої землі. Від цього видива мороз продирав по шкірі. Здавалося, Блейн завіз їх до якогось чужого, іншого світу.

— МАБУТЬ, ТРЕБА ЗІЙТИ З РЕЙКИ ТУТ, — сказав Блейн. Голос звучав розважливо, але Роланд чув, що під маскою роздумів вирує глибинна лють.

— Мабуть, — байдуже відповів стрілець.

Едді аж перекосило. Самими губами він розлючено зашепотів: «Що ти РОБИШ?» Але Роланд не звернув на нього ані найменшої уваги: він був зайнятий Блейном і чудово тямив, що робить.

— ТИ ГРУБИЙ І ЗАРОЗУМЛИЙ, — сказав Блейн. — МОЖЛИВО, ТОБІ САМОМУ ЦІ ЯКОСТІ ЗДАЮТЬСЯ ЦІКАВИМИ, АЛЕ Я ІНШОЇ ДУМКИ.

— Та ти мене ще грубим не бачив.

Знявши руки з колін, Роланд із Гілеаду повільно звівся на ноги. Він стояв начебто у повітрі, широко розставивши ноги, й тримав праву руку на поясі, а ліву — на сандаловому руків'ї револьвера. Він стояв так, як стояв безліч разів до того — на брудних вуличках всіма забутих містечок, у численних кам'янистих каньйонах, де смерть чигає всюди, в незліченних темних салунах, де тхнуло прогрітлим пивом і підгорілою старою олією. Це був просто черговий вирішальний поєдинок на безлюдній вулиці, от і все. Але цього було цілком досить. Кхеф, *ка* і *ка*-тет — сутичка завжди ставала центральним фактом його життя й віссю, навколо якої оберталася колесо його власного *ка*. Цього разу зброєю в битві будуть слова, а не кулі, але це не мало значення. Все одно битва буде на смерть.

У повітрі тхнуло вбивством незгірш, ніж у болоті смердить падлом.

А потім його охопив шал битви, і стрілець втратив над собою контроль.

— Я можу назвати тебе абсурдною, пустоголовою, дурною, пихатою машиною. Я можу назвати тебе ідіотським створінням, у якому не більше сенсу, ніж у завиванні зимового вітру в дуплі трухлявого дерева.

— ПРИПИНИ.

Але Роланд пропустив Блейнову репліку повз вуха і вів далі тим самим спокійним тоном:

— Ти лише машина. Едді називає такі бляшанками. Якби ти був чимось більшим, я б тебе ще не так обізвав.

— Я НЕ ПРОСТО ЯКАСЬ ТАМ...

— Я міг би, приміром, назвати тебе членосом, але в тебе нема ні рота, ні члена. Я міг би сказати, що ти мерзенніший за наймерзеннішого волоцюгу, що повзав у найогиднішому в світі сміттєзвалищі, але навіть така істота краща за тебе — в тебе нема колін, щоб повзати, та й упасти на них ти не зможеш, бо не маєш жодного поняття про таку людську ваду, як милосердя. Я навіть не можу сказати, що ти трахав свою матір. Бо в тебе навіть матері не було.

Роланд замовк, щоб набрати в легені повітря. А його супутники навпаки — затамували подих. Навколо них панувала запаморочлива мовчанка Блейна Моно, враженого до глибини своєї комп'ютерної душі.

— Але я можу назвати тебе бездушним створінням, яке допустило, щоб його єдина подруга втопилася, боягузом, що тішиться,

коли катує дурнів і цілими натовпами вбиває невинних, розгубленим механічним гобліном, котрий обвішався шмарклями і...

— Я НАКАЗУЮ ТОБІ ЗАМОВКНУТИ, ІНАКШЕ Я ВБ'Ю ВАС УСІХ НА МІСЦІ!

Аж раптом Роландові очі спалахнули таким несамовитим синім полум'ям, що Едді з переляку сахнувся від нього. І невідразно почув, як зойкнули Джейк із Сюзанною.

— *Можеш убивати, але не смій мені наказувати!* — прогримів стрілець. — *Ти забув обличчя тих, хто тебе створив! Або вбий нас, або мовчи і слухай мене, Роланда з Гілеаду, сина Стівена, стрільця і володаря стародавнього краю! Не для того я за багато років пройшов тисячі миль, щоб сидіти тут і слухати твоє дитяче квиління! Затямив? А тепер ти слухай МЕНЕ!*

Якусь мить всі шоковано мовчали. Ніхто не наважувався навіть зітхнути. Роланд рішуче дивився поперед себе, високо підвівши голову й тримаючи руку на руків'ї револьвера.

Сюзанна Дін підняла руку й намацала в себе легку усмішку — так жінка перевіряє, чи добре сидить на ній новий одяг, наприклад капелюшок. Вона боялася, що це все, кінець життя, проте душу переповнював не страх, а гордість — гордість за Роланда. Скосивши погляд ліворуч, вона побачила, що Едді дивиться на стрільця, захоплено усміхаючись. З Джейком усе було навіть простіше: він дивився з обожнюванням, чистим, як сльоза.

— Так йому! — прошепотів Джейк. — Нехай знає! Гад!

— Раджу тобі до нього прислухатися, Блейне, — докинув Едді. — У нього дах геть перекособочений. Не дарма ж його називають Скаженим Псом із Гілеаду.

Після довгої мовчанки Блейн нарешті спитав: — ЦЕ ПРАВДА? ТЕБЕ ТАК НАЗИВАЛИ, РОЛАНДЕ, СИНУ СТВІВЕНА?

— Можливо, — відповів Роланд, спокійно стоячи в повітрі над безплідними передгір'ями.

— НАВІЩО ВИ МЕНІ, ЯКЩО ВІДМОВЛЯЄТЕСЯ ЗАГАДУВАТИ ЗАГАДКИ? — ображено запитав Блейн. Тепер у його голосі лунали буркотливі нотки невдоволеної дитини, якій дозволили не лягати спати допізна, а вона втомилася, та не хоче в цьому зізнатися.

— А я не казав, що ми відмовляємося.

— ХІБА НІ? — здивувався Блейн. — Я ЦЬОГО НЕ РОЗУМІЮ, АЛЕ АНАЛІЗ СОНОГРАМИ СВДЧИТЬ ПРО ТЕ, ЩО

В ЦИХ СЛОВАХ Є РАЦІОНАЛЬНИЙ ЗМІСТ. ПОЯСНИ, БУДЬ ЛАСКА.

— Ти сказав, що загадка потрібна тобі негайно, — відповів стрілець. — От я й відмовив. Через свою жадібність ти поводишся непристойно.

— НЕ РОЗУМІЮ.

— Ти був нечемний. Це ти розумієш?

Повисла довга мовчанка — Блейн думав. Уже багато століть поспіль комп'ютер не стикався з якимось іншим виразом людських емоцій, крім невігластва, недбальства і забобонної запобігливості. А простої людської хоробрості він не бачив уже цілу вічність. Врешті-решт:

— ЯКЩО МОЇ СЛОВА ЗДАЛИСЯ ВАМ НЕЧЕМНИМИ, Я ВИБАЧАЮСЯ.

— Прийнято, Блейне. Але є ще одна, гірша проблема.

— ПОЯСНИ.

— Поясню, коли повернеш стіни. — Роланд сів, всім своїм виглядом демонструючи, що подальша суперечка, як і негайна смерть, немислима.

Блейн виконав його вимогу. Стіни знову стали кольоровими, краєвид — втілення нічних кошмарів — зник з-поза ніг. Плямка на карті вже блимала ближче до крапки, над якою стояв напис «Кендлтон».

— Гаразд, — сказав Роланд. — За грубість можна пробачити, Блейне, так мене вчили в юності. А от дурість не пробачають. Цього мене теж навчили.

— У ЧОМУ Ж Я ПРОЯВИВ ДУРІСТЬ, РОЛАНДЕ З ГІЛЕАДУ? — водночас і погрозово спитав Блейн. І Сюзанна подумки побачила перед собою ласого kota, що причаївся біля мишачої нірки, метляючи хвостом і нетерпляче виблискуючи зеленими очима.

— У нас є те, що тобі треба, а єдина винагорода, яку ти за це пропонуєш, — смерть. Це дуже нерозумно з твого боку.

Блейн замислився і не озивався довго-предовго. А потім: — ПРАВДУ КАЖЕШ, РОЛАНДЕ З ГІЛЕАДУ. АЛЕ ЯКІСТЬ ВАШИХ ЗАГАДОК НЕ ДОВЕДЕНА. ЗА ПОГАНІ ЗАГАДКИ Я ВАМ ЖИТТЯ НЕ ПОДАРУЮ.

Роланд кивнув.

— Розумію, Блейне. А тепер слухай і спробуй зрозуміти сам. Своїм друзям я вже розповідав дешифровку цієї історії. Як я був ма-

лий, у баронії Гілеад щороку було сім святкових днів, коли проводили ярмарки, — Зима, Широка Земля, Посів, Літнє Сонцестояння, Повна Земля, Жнива і Старий Рік. І на кожному ярмарку обов'язково влаштовували змагання загадок, але на свята Широкої і Повної Землі вони були головним обрядом, бо вважалося, що загадки віщують гарний чи поганий врожай.

— **ЦЕ ЗАБОБОН, ЩО НЕ СПИРАЄТЬСЯ НА ЖОДНІ ФАКТИ,** — перебив Блейн. — **Я ВВАЖАЮ ЙОГО ПРИКРИМ.**

— Звісно, це забобон, — погодився Роланд, — але ти навіть не уявляєш собі, як добре загадки передбачали врожай. От, наприклад, розгадай загадку: «Коли вартовий буває квіткою?»

— **ЦЕ ДУЖЕ СТАРА І НЕ НАДТО ЦІКАВА ЗАГАДКА,** — пробурчав Блейн, але в його голосі вчувалася радість від того, що йому дали нарешті щось розгадати. **КОЛИ ВІН БУВАЄ НЕ ЗА БУДКОЮ. ЦЯ ЗАГАДКА ГРУНТУЄТЬСЯ НА ФОНЕТИЧНОМУ ЗБІГОВІ. МОЖУ НАЗВАТИ ЩЕ ОДНУ ТАКОГО ТИПУ, ЇЇ ЗАГАДУЮТЬ НА ТОМУ РІВНІ, ДЕ РОЗТАШОВАНА БАРОНІЯ НЬЮ-ЙОРК: ЯКЕ СЛОВО ЗАВЖДИ ЗВУЧИТЬ НЕПРАВИЛЬНО?**

Тут уже першим відповів Джейк.

— Я знаю. Неправильно завжди звучить слово «неправильно».

— **ТАК,** — підтвердив Блейн. — **СТАРА ДУРНА ЗАГАДКА, ПРИДАТНА ХІБА ЩО ДЛЯ РОЗВИТКУ МНЕМОНІЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ.**

— Хоч у чомусь я з тобою погоджуюся, друже Блейн, — сказав Едді.

— **Я ТОБІ НЕ ДРУГ, ЕДДІ З НЬЮ-ЙОРКА.**

— А наче я набиваюся... Поцілуй мене в дупу і рушай до раю.

— **РАЮ НЕ ІСНУЄ.**

Едді не знайшов, що відповісти.

— **Я ХОТІВ БИ ПОЧУТИ БІЛЬШЕ ЯРМАРКОВИХ ЗАГАДОК З ГІЛЕАДУ, РОЛАНДЕ, СИНУ СТВЕНА.**

— У дні Широкої і Повної Землі для цього відкривали Залу Прадідів, і опівдні там збиралося десь шістнадцять чи навіть тридцять учасників змагання. Лише о тій порі року вхід до Зали Прадідів був відкритий для простих людей — торговців, фермерів, скотарів. І в ті дні Зала Прадідів стояла вщерть заповнена, яблуку ніде було впасти.

Погляд стрільця став далекий і замріяний. Тільки одного разу Джейк бачив його таким — у тому туманному іншому житті, коли Роланд розповідав йому, як вони з друзями, Катбертом і Джеймі, прокралися на балкон у тій самій Залі, щоб подивитися танці. Роланд розказував про це під горами, коли вони переслідували Волтера.

«Мартен сидів коло моїх батьків, — сказав тоді Роланд. — Я їх упізнав навіть з висоти балкону. Коли мати пішла танцювати з Мартеном, вони повільно кружляли по підлозі, решта людей розступилися, а коли танець закінчився, всі заплескали в долоні. Але стрільці не аплодували...»

Джейк глянув на Роланда, подумки вкотре дивуючись, звідки з'явився цей дивний відсторонений чоловік... і навіщо він прийшов.

— Посеред Зали ставили величезну бочку, — вів далі Роланд, — і кожен учасник вкидав туди жменю берестяних сувоїв, на яких було записано загадки. Багато там було і старих загадок, бо ж чули їх від літніх людей, а часом знаходили в старих книжках, і нових, вигаданих з нагоди свята. Коли давали дозвіл, трое суддів, що з них один обов'язково мав бути стрільцем, прочитували ці загадки й обирали, які з них гідні брати участь у змаганні.

— ТАК, ЗАГАДКИ МАЮТЬ БУТИ ГІДНИМИ, — погодився Блейн.

— Отже, починалося змагання, — сказав стрілець. Від згадки про дні свого дитинства, коли він був таким самим хлопчиком, як і Джейк, що весь у синцях зараз сидів навпроти нього, тримаючи на руках пухнастика-шалапуту, його вуста торкнула легка посмішка. — Змагалися годинами. Посеред Зали Прадідів шикувалася черга. Місце в ній кожен отримував за жеребом, і кожен сподівався витягти велике число, бо ж бути в хвості черги краще, ніж на початку. Хоча переможець мав розгадати бодай одну загадку.

— ЯСНА РІЧ.

— Кожен чоловік або жінка (бо серед кращих відгадників Гілеаду були й жінки) підходив до бочки, тягнув звідти шматочок кори й простягав Майстрові. Майстер ставив пісочний годинник і загадував цю загадку. І якщо за три хвилини учасник не міг відгадати, то він покидав чергу.

— І ЗАГАДКА ПЕРЕХОДИЛА ДО НАСТУПНОГО УЧАСНИКА?

— Так.

— ОТЖЕ, В НЬОГО БУЛО БІЛЬШЕ ЧАСУ, ЩОБ ПОДУМАТИ.

— Так.

— РОЗУМІЮ. КЛЬОВО.

— Кльово? — насупився Роланд.

— Тобто весело, — тихо підказала Сюзанна.

Роланд низав плечима.

— Весело, мабуть, було глядачам, бо учасники ставилися до змагання дуже серйозно. Часто-густо після вручення призу між ними траплялися бійки.

— А ЯКИЙ БУВ ПРИЗ, РОЛАНДЕ, СИНУ СТВЕНА?

— Найбільший гусак у баронії. І рік за роком цей приз незмінно діставався моєму вчителю, Карту.

— МАБУТЬ, ВІН БУВ НЕПЕРЕВЕРШЕНИМ ВІДГАДНИКОМ, — з повагою відгукнувся Блейн. — ШКОДА, ЩО ЙОГО ТУТ НЕМАЄ.

— Так, був. Блейне, ти готовий почути мою пропозицію?

— АВЖЕЖ. Я ВИСЛУХАЮ ТЕБЕ З ПРЕВЕЛИКОЮ ЦІКАВІСТЮ, РОЛАНДЕ З ГІЛЕАДУ.

— Нехай ці наступні кілька годин стануть нашим ярмарком. Ти не загадуватимеш нам загадок, бо тобі кортить почути нові, а не самому розповідати мільйони тих, які тобі вже відомі...

— ПРАВИЛЬНО КАЖЕШ.

— Все одно ми не зможемо розгадати більшу їх частину, — вів далі Роланд. — Я певен, що ти знаєш загадки, які навіть Кортіві були б не до снаги, якби він витяг їх із бочки. — У цьому він дуже сумнівався, але час битви минув і настав час перемир'я, тож Роланд вирішив трохи прикрасити дійсність.

— АВЖЕЖ, — погодився Блейн.

— Пропоную як приз замість гусака подарувати нам життя, — сказав Роланд. — Дорогою до Топіки ми будемо загадувати тобі загадки. Якщо, прибувши на кінцеву станцію, ти розгадаєш усі наші загадки, то можеш нас убити, як і задумував. Це буде твій гусак. Але якщо ми тебе переплюнемо... якщо в Джейковій книжці чи в нашій пам'яті знайдеться загадка, на яку

в тебе не буде відповіді, то ти муситимеш відвезти нас до Топіки і випустити. Це вже буде наш гусак.

Тиша.

— Ти зрозумів?

— ТАК.

— Згода?

Блейн Моно мовчав. Едді напружено чекав, обійнявши Сюзанну, й дивився в стелю баронського вагона. Сюзанна на мить поклала руку на живіт, думаючи про таємницю, яка там, можливо, криється. Джейк лагідно гладив Юка, намагаючись не потривожити рани від ножа. Всі чекали, поки Блейн (справжній Блейн, який перебував зараз дуже далеко, на відстані кількох тисяч миль від них, живучи своїм недожиттям у підземеллях міста, в якому всі мешканці загинули з його волі) поміркує над Роландовою пропозицією.

— ТАК, — нарешті озвався Блейн. — Я ЗГОДЕН. ЯКЩО Я РОЗГАДАЮ ВСІ ВАШІ ЗАГАДКИ, ТО ВИ ПІДЕТЕ ЗІ МНОЮ НА ТУ ГАЛЯВИНУ, ДЕ ЗАКІНЧУЄТЬСЯ ЗЕМНИЙ ШЛЯХ. КОЛИ Ж ХТОСЬ ІЗ ВАС ЗАГАДАЄ ЗАГАДКУ, І Я НЕ ЗНАЙДУ РОЗВ'ЯЗКУ, ТО Я ПОДАРУЮ ВАМ ЖИТТЯ Й ВІДВЕЗУ ВАС ДО ТОПІКИ, А ТАМ ВИ ВИЙДЕТЕ З ПОЇЗДА Й ПІДЕТЕ ДАЛІ — ШУКАТИ ТЕМНУ ВЕЖУ. Я ПРАВИЛЬНО ЗРОЗУМІВ УСІ УМОВИ Й ОБМЕЖЕННЯ ТВОЄЇ ПРОПОЗИЦІЇ, РОЛАНДЕ, СИНУ СТІВЕНА?

— Так.

— ГАРАЗД, РОЛАНДЕ З ГІЛЕАДУ. ГАРАЗД, ЕДДІ З НЬЮ-ЙОРКА. ГАРАЗД, СЮЗАННО З НЬЮ-ЙОРКА. ГАРАЗД, ДЖЕЙКУ З НЬЮ-ЙОРКА. ГАРАЗД, ШАЛАПУТЕ ЮК ІЗ СЕРЕДИННОГО СВІТУ.

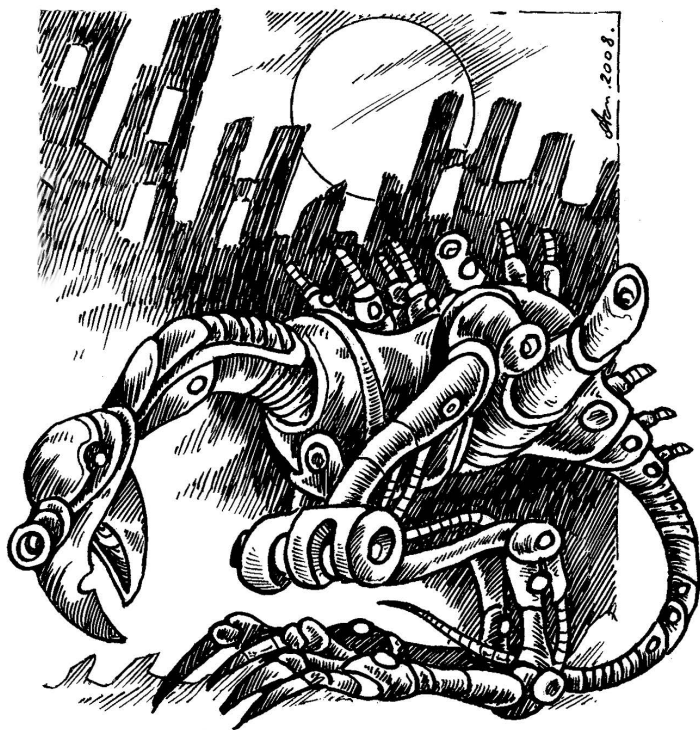
Зачувши своє ім'я, Юк нашорошив вуха.

— ВИ КА-ТЕТ, ОДИН ІЗ БАГАТЬОХ. Я ТЕЖ. А ЗАРАЗ ПЕРЕВІРИМО, ЧИЙ КА-ТЕТ СИЛЬНІШИЙ.

На мить запала тиша, яку порушувало тільки рівномірне двигіння слоутрансових турбін, що везли їх над спустошеною землею, туди, де лежала Топіка, туди, де закінчувався Серединний світ і починався Останній.

— ОТОЖ, — вигукнув Блейн. ЗАКИДАЙТЕ НЕВІД, МАНДРІВЦІ! ВИПРОБУЙТЕ МЕНЕ. ХАЙ ПОЧНЕТЬСЯ ЗМАГАННЯ!

ЧАСТИНА ПЕРША

ЗАГАДКИ

РОЗДІЛ 1

ПІД МІСЯЦЕМ-ДЕМОНОМ (I)

1

Містечко Кендлтон лежало в руїнах, отруйних і радіаційних, але мертвим не було. Навіть після всіх століть, що минули, у ньому ще смикалося сяке-таке життя — повзали жуки завбільшки з черепах, літали пташки, більше схожі на крихітних позбавлених форми дракончиків, кілька роботів, спотикаючись, заходили в розвалені будинки й виходили звідти, скриплячи шарнірами й світячи ядерними очима, наче сталеві зомбі, не підвладні дії іржі.

— Покажіть пропуск! — вигукнув робот, що сто тридцять чотири роки тому застряг у кутку вестибюля кендлтонського готелю, та так і простояв там увесь цей час. На іржавому лобі голови-ромба було вибито шестикутну зірку. За всі ті роки робот тільки й спромігся, що видовбати в обшитій сталлю стіні, яка стала завадою на його шляху, неглибоку ямку.

— Покажіть пропуск! На півдні й сході від міста підвищений рівень радіації! Покажіть пропуск! На півдні й сході від міста підвищений рівень радіації!

Роздутий сліпий щур, волочачи за собою в мішку, наче гнилу плаценту, свої нутрощі, насилу переліз через ноги робота-правоохоронця. Але роботу було байдуже: він і далі стукався об сталеву стіну сталевим лобом.

— Покажіть пропуск! Підвищений рівень радіації, розтуди його!

Позаду нього, в барі готелю, шкірилися черепа чоловіків і жінок, що колись прийшли сюди випити, не знаючи, що скоро катастрофа і ця чарка буде останньою. Здавалося, вони так і померли — усміхнені. А може, деякі все-таки всміхалися останньої миті.

Коли вгорі, розрізавши небо, як куля, випущена з револьвера, промчав Блейн Моно, шибки у вікнах розбилися, з усіх шпарин посипався порох, а кілька черепів розвалилося, неначе глиняні вази сивої давнини. Надворі здійснювся невеликий ураган радіаційного пилу, і стовп перед рестораном «Добірний біфштекс», наче дим, засмоктало у шквальний висхідний потік. Кендлтонський фонтан на міському майдані розколовся навпіл, і звідти полилася не вода, а пилюка навпереміш зі зміями, скорпіонами-мутантами й кількома сліпими жуками-черепаками, що швидко-швидко перебирали ногами.

А тоді куля, яка зі свистом промчала над містечком, зникла, як і не було, і Кендлтон знову поволі занурився у свій сонний стан, який з успіхом правив йому за життя впродовж останніх двох із половиною століть... поки не вибухнув звуковий удар. Уперше за сім років він прогримів над містечком, і сила вібрації була такою потужною, що розвалилася крамниця навпроти дальнього кінця фонтану. Робот-охоронець спробував видати останнє попередження: «Підвищений рів...» і замовк назавжди, втупившись у куток, наче якась неслухняна дитина.

За дві чи три сотні коліс від Кедлтона, якщо йти вздовж Шляху Променя, рівні радіації й концентрації діетилполікарбонату-3 в ґрунті стрімко зменшувалися. У цій місцині монорейка різко спускалася й проходила менш ніж за десять футів від землі. З хвойного лісу тут зграбно вийшла самиця оленя, майже нормальна на вигляд, і нахилилася напитися до струмка, в якому вода на три чверті вже була очищеною.

Олениця не була нормальною. З її черева знизу, наче сосок, стирчала недорозвинена нога без кісток, безсило мотіляючись з боку в бік, коли тварина йшла. На лівому боці морди сліпо зорило молочно-біле третє око. Втім, давати потомство вона могла, і ДНК в неї була в більш-менш нормальному стані як для мутанта в дванадцятому поколінні. За шість років життя вона

встигла народити трьох жвавих оленят, і двоє з них були не лише життєздатні, але й нормальні — породиста худоба, як назвала б їх Тітонька Таліта з Річкового Перехрестя. Третього, крикливого й потворного, що народився без шкіри, невдовзі після народження затоптав батько-олень.

Світ — принаймні ця його частина — вже почав зцілюватися.

Олениця опустила язик у воду, заходилася пити, потім підвела погляд широко розплющених очей. З морди стікала вода. Десь віддалік вона почула тихе гудіння. За мить показався і промінець світла, тонкий, неначе вія. В її нервових клітинах стрепенулася тривога, але хай навіть її реакція була швидкою, а світло першого променя перебувало на віддалі багатьох коліс, вона все одно не встигла б порятуватися. На це не було жодного шансу. Перш ніж вона встигла навіть ворухнути м'язами, далека іскра збільшилася в розмірі до вогняного ока голодного вовка, що залило струмок і галявину своїм сліпучим полум'ям. Разом зі світлом весь простір заповнило осатаніле двигіння слоутрансових двигунів Блейна, запущених на повну потужність. Над бетонним узвишшям, на якому трималася рейка, промайнула розмита рожева пляма, слідом за нею летів хвіст курави, каміння, маленьких замордованих тварин і круговерть листя. Олениця загинула миттєво, від потужного струсу, який пройшовся околицями, шойно проїхав Блейн. Надто велика, щоб її могло засмоктати до почту монопоїзда, вона, з мордою й копитами, з яких крапала вода, все одно потрапила у вир, що близько сімдесяти ярдів тягнув її вперед. Шкура, зірвана з більшої частини тіла (й нога, що не мала кісток), полетіла слідом за Блейном, наче скинутий одяг.

На частку секунди настала тиша, тонка, ніби шкіра новонародженого чи кірка криги на ставку наприкінці року. А потім примчала хвиля звукового удару, ніби якесь галасливе створіння, що запізнилося на весільну гулянку, розірвавши навіпіл тишу, вбивши пташку-мутанта (ймовірно, ворону). Пташка каменем упала в струмок, здійнявши бризки.

Вдалині зменшувалося червоне око: хвостовий ліхтар Блейна.

А вгорі, з-за полотна хмар, вийшов повний місяць, забарвивши галявину й ручай у кричущі відтінки дешевої біжутерії. На місяці вирізьблювалося обличчя, але не з тих, на які

радо задивляються закохані. Скупими обрисами воно нагадувало череп, схожий на ті, що лежали в кендлтонському готелі; обличчя, що з цікавістю божевільного дивилося на ті декілька вцілілих істот, які борсалися внизу. В Гілеаді, до того як світ зрушив з місця, повний місяць Кінця Року називали Демоном. Дивитися на нього прямо вважалося поганою прикметою.

Втім, тепер такі речі не мали значення. Бо тепер демони були скрізь.

2

Сюзанна глянула на карту, де зелена крапка, що позначала поточне місце їхнього перебування, вже пройшла півдороги від Кендлтона до Райлі, наступної зупинки Блейна. «Та тільки хто ж зупинятиметься?» — подумала вона.

Відвернувшись від карти, вона подивилася на Едді. Той втупився у стелю баронського вагона та й досі так сидів. Простеживши за його поглядом, Сюзанна побачила квадрат, який міг бути лише люком (хоча у випадку з таким лайном з майбутнього, як цей балакучий потяг, мабуть, цю штуку слід урочисто величати шлюзом чи навіть якимось ще модніше). На нього було нанесено простий малюнок червоною фарбою, який зображав людину, що ступає в отвір. Сюзанна спробувала уявити собі, як хтось, дотримуючись інструкції, вигулькує з люка назовні, поки поїзд мчить зі швидкістю понад вісім тисяч миль за годину. І побачила чітку, хоч і нетривку картину: голова жінки відривається від шиї, наче квітка від стебла, і летить уздовж усього баронського вагона, один раз навіть стукається об його дах, а потім зникає у темряві — очі вибалушені, волосся розвіює вітер.

Сюзанна притьмом відіграла від себе цей моторошний образ. Все одно той шлюз зачинено на замок, майже сто відсотків. Блейн Моно не мав жодного наміру випускати їх назовні. Можливо, їм і пощастить здобути собі право на вихід, але Сюзанна сумнівалася в задовільному завершенні цієї оборудки, навіть якщо вони спроможуться втерти Блейнові носа загадкою.

«На жаль, сонце, всі твої слова для мене — це одна велика лажова обіцянка білого мудака, — прозвучав у неї в голові механічний голос, трохи подібний до голосу Детти Волкер. — Не довіряю я твоїй механічній мармізі. Схоже, переможенний, ти будеш ще небезпечніший, ніж коли вдаєш із себе люб'язного, причепивши до своїх блоків пам'яті блакитного бантика».

Джейк простягував стрільцеві свою пошарпану книжечку загадок, так, наче хотів зняти з себе відповідальність за її зберігання. Сюзанна здогадувалася, що малому зараз непереливки. Можливо, десь на цих замусолених сторінках криється порятунок для їхніх життів. Вона чудово розуміла Джейка, бо якби книжка була в неї в руках, то їй самій не хотілося б за неї відповідати.

— Роланде! — прошепотів Джейк. — Хочеш взяти?

— Ати! — сказав Юк, нагородивши стрільця непривітним поглядом. — Олан-еш-яти! — Шалапут узяв книжку зубами, забрав її в Джейка і витягнув свою непропорційно довгу шию до Роланда, пропонуючи йому «Загадки й головоломки на будь-чий смак!»

Роланд виглядав відсторонено і стурбовано. Затримавши погляд на книзі, він похитав головою.

— Ще не час. — І знову подивився на карту маршруту. У Блейна не було обличчя, тож єдиним місцем, на яке можна було дивитися під час розмови, залишалася карта. Зелена крапка вже блимала ближче до Райлі. Сюзанна на мить замислилася над тим, як виглядає місцевість, яку вони зараз перетинають, але потім вирішила, що краще їй цього не знати. Особливо після того, що вони побачили, виїхавши з Лада.

— Блейне! — покликав Роланд.

— ТАК.

— Ти можеш залишити нас самих? Нам треба порадитись.

«Та ти геть здурів, якщо сподіваєшся, що він на таке погодиться», — подумала Сюзанна. Але Блейн не забарився із відповіддю.

— ТАК, СТРІЛЬЦЮ. Я ВИМКНУ ВСІ СВОЇ ДАТЧИКИ В БАРОНСЬКОМУ ВАГОНІ. КОЛИ ВИ ЗАКІНЧИТЕ СВОЮ РАДУ Й БУДЕТЕ ГОТОВІ ГРАТИ В ЗАГАДКИ, Я ПОВЕРНУСЯ.

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	КОЛИ ТОБІ ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЬ (І ЩЕ ПРО ДЕЩО)	7
--------------	--	---

КОРОТКО ПРО ЗМІСТ ПОПЕРЕДНІХ РОМАНІВ.....	17
--	----

ПРОЛОГ. БЛЕЙН

ЧАСТИНА ПЕРША. ЗАГАДКИ

<i>Розділ I</i>	ПІД МІСЯЦЕМ-ДЕМОНОМ (I)	35
<i>Розділ II</i>	ВОДОСПАД ГОНЧИХ ПСІВ.....	53
<i>Розділ III</i>	ЯРМАРКОВИЙ ГУСАК.....	68
<i>Розділ IV</i>	ТОПІКА.....	90
<i>Розділ V</i>	ГУЛЬКИ НА ПЛАТНІЙ ДОРОЗІ	110

ЧАСТИНА ДРУГА. СЮЗЕН

<i>Розділ I</i>	ПІД МІСЯЦЕМ-ЦІЛУНКОМ	149
<i>Розділ II</i>	ПЕРЕВІРКА ЦНОТИ.....	157
<i>Розділ III</i>	ЗУСТРІЧ НА ДОРОЗІ.....	175
<i>Розділ IV</i>	МІСЯЦЬ ДАВНО ЗАЙШОВ	199

<i>Розділ V</i>	ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО НАШОГО МІСТА.....	220
<i>Розділ VI</i>	ШИМІ	256
<i>Розділ VII</i>	КРУТОЯР.....	282
<i>Розділ VIII</i>	ПІД МІСЯЦЕМ-ТОРГОВЦЕМ	317
<i>Розділ IX</i>	СИТГО.....	331
<i>Розділ X</i>	ВЕДМЕДИКИ, ПТАШКИ, РИБКИ І ЗАЙЧЕНЯТКА	363
<i>Інтермедія</i>	КАНЗАС, ДЕСЬ, КОЛИСЬ	392

ЧАСТИНА ТРЕТЯ. СВЯТО ЖНИВ

<i>Розділ I</i>	ПІД МІСЯЦЕМ-МИСЛИВЦЕМ.....	397
<i>Розділ II</i>	ДІВЧИНА БЛЯ ВІКНА	412
<i>Розділ III</i>	ГРА В ЗАМКИ.....	428
<i>Розділ IV</i>	РОЛАНД І КАТБЕРТ.....	448
<i>Розділ V</i>	ЧАРОДІЙСЬКА ВЕСЕЛКА	484
<i>Розділ VI</i>	ЗАВЕРШЕННЯ РОКУ	512
<i>Розділ VII</i>	МАГІЧНИЙ КРИСТАЛ	539
<i>Розділ VIII</i>	ПОПІЛ.....	565
<i>Розділ IX</i>	СВЯТО.....	587
<i>Розділ X</i>	ПІД МІСЯЦЕМ-ДЕМОНОМ (II)	641

ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА.

УСІ ДІТИ БОЖІ МАЮТЬ ЧЕРЕВИКИ

<i>Розділ I</i>	РАНКОВИЙ КАНЗАС	701
<i>Розділ II</i>	ЧЕРЕВИКИ НА ДОРОЗІ	713

<u>ЧАКЛУН ТА СФЕРА</u>	781
<i>Розділ III</i> МАГ	728
<i>Розділ IV</i> КУЛЯ	743
<i>Розділ V</i> ШЛЯХ ПРОМЕНЯ	751
ПІСЛЯМОВА.....	762
РУНТ	767

Літературно-художнє видання

КІНГ Стівен
Чаклун та сфера. Темна вежа IV
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Відповідальний за випуск *К. В. Шаповалова*
Редактор *Р. Є. Хворостяна*
Художній редактор *М. В. Бондаренко*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *Т. М. Вакуленко*

Підписано до друку 11.08.2015. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Newton». Ум. друк. арк. 41,16.
Наклад 3000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного Дозвілля»»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел./факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88

e-mail: support@bookclub.ua

Інтернет-магазин: www.bookclub.ua

«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Кінг С.

К41 Чаклун та сфера. Темна вежа IV : роман / Стівен Кінг ; пер. з англ. О. Любенко. — 2-ге вид. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. — 784 с.

ISBN 978-966-14-0159-3 (укр.).

ISBN 978-0-451-21087-6 (англ.).

Герой циклу «Темна вежа» — останній стрілець Роланд зі своїми послідовниками потрапляє з одного світу в інший. Саме в цій книзі він розповідає їм давню історію свого палкого й зворушливого кохання до Сюзен Дельгадо і пов'язаних із ним пригод. Шокуючі події, захопливий сюжет, несподівано жакливі зустрічі на шляху до мети не дозволяють читачеві відірватися від книги до останньої сторінки і збуджують непереборне прагнення дочекатися наступних книжок циклу.

УДК 821.111(73)
ББК 84.7СПО

СТІВЕН КІНГ

ЦИКЛ «ТЕМНА ВЕЖА»

ШУКАЧ. ТЕМНА ВЕЖА I

КРІЗЬ ЧАС. ТЕМНА ВЕЖА II

ЗАГУБЛЕНА ЗЕМЛЯ. ТЕМНА ВЕЖА III

ЧАКЛУН ТА СФЕРА. ТЕМНА ВЕЖА IV

ВІТЕР У ЗАМКОВУ ШПАРИНУ.
ТЕМНА ВЕЖА IV (ПРОДОВЖЕННЯ)

ВОВКИ КАЛЬЇ. ТЕМНА ВЕЖА V

ПІСНЯ СЮЗАННИ. ТЕМНА ВЕЖА VI

ТЕМНА ВЕЖА. ТЕМНА ВЕЖА VII